

6. Romeinen 6.1-23 - Dood voor de zonde, levend voor God

a) Dood voor het oude leven, nieuw in Christus

Door de Thora slaagden de Joden er niet beter in om God te gehoorzamen. Integendeel, de Thora bracht hun zonde juist des te duidelijker aan het licht. Dat betoogde Paulus in het voorgaande hoofdstuk. En dit maakt de genadegave van God des te indrukwekkender. Mogelijk waren er gelovigen in Rome die deze gedachte daadwerkelijk verkondigden.. (Rom. 6:1).

Toch klinken deze woorden eerder als een cynisch argument van Joodse gemeenteleden, die meenden dat dit de onvermijdelijke consequentie was van Paulus' boodschap dat mensen niet door de Thora, maar alleen door geloof behouden worden. Paulus verwerpt die gedachte onmiddellijk en zonder enig voorbehoud. 'Hoe zullen wij, die aan de zonde gestorven, daarin nog leven?' (Rom. 6:2). Om dit te verhelderen verwijst hij naar de doopraktijk.

De doop is als een begrafenis, waarin de gelovigen met Christus worden vereenzelvigd in Zijn dood. Daarna staan zij met Christus op uit de dood om een nieuw leven te leiden. Gelovigen zijn met Christus vereenzelvigd en daarom ook samengegroeid met Zijn dood en Zijn opstanding. (Rom. 6.4-5).

Omdat de gelovigen met Christus zijn gestorven, zijn ze dood voor hun vroegere leven, dus ook voor de zonde. Daar moeten ze dus niets meer mee te maken hebben. In het nieuwe leven waarin ze met Christus zijn opgestaan, dient het leven voor God centraal te staan.

Paulus roept de gelovigen op om niet langer te zondigen, maar om zich in dienst van God te stellen. Voor ons onderzoek is het niet nodig om alle details van Paulus' betoog in Rom. 6:6-14 te bespreken; die laten we daarom rusten. Wel is het van belang erop te wijzen dat Paulus alle gelovigen aanspreekt, dus ook de Joodse volgelingen van Christus, als mensen die dood zijn geweest, maar die nu door Christus leven. Voorheen lieten zij de zonde als koning over hen heersen, maar dat kan niet langer het geval zijn:

Opnieuw blijkt dat Paulus geen onderscheid maakt tussen Jood en heiden wanneer hij spreekt over de macht van de zonde. Beiden leefden vóór Christus onder dezelfde heerschappij van de zonde en beiden ontvangen op dezelfde wijze nieuw leven in Christus. Daarmee onderbouwt Paulus opnieuw zijn centrale stelling dat er voor God geen onderscheid bestaat tussen Jood en Griek. Joden en heidenen wat betreft hun leven vóór Christus. Beiden waren dood in hun zonden en beiden zijn met Christus levend geworden voor God. Dat komt ook tot uitdrukking in de doop, die zowel Joden als heidenen in de gemeente op dezelfde wijze hebben ondergaan.

Rom. 6:13-14 geeft bovendien een belangrijke reden waarom gelovigen zich ten dienste van God moeten stellen. Dat is omdat zij dat dankzij het evangelie nu ook daadwerkelijk kunnen doen: 'Immers, de zonde zal over u niet heersen. U bent namelijk niet onder de wet, maar onder de genade.' Onder de wet had de zonde de heerschappij; door het geloof in Christus is dat niet langer het geval.

Wat wil dat zeggen? Paulus heeft eerder al betoogd dat als je de Thora als beginpunt neemt voor je poging rechtvaardig te worden, dit faliekant mislukt. De Thora laat je juist zien dat je pogingen tot niets leiden. Omdat gelovigen beginnen bij Gods genade en de gave van de Heilige Geest, komt die rechtvaardigheid juist wel binnen handbereik.

Pogingen om door het onderhouden van de Thora rechtvaardig voor God te worden, zijn mislukt. en door de doop zijn de gelovigen dood voor die manier van rechtvaardigheid vinden. Ik denk dat dit de betekenis is van "U bent niet onder de wet, maar onder de genade." (Rom. 6.14) Paulus keert zich niet tegen de Thora als zodanig - die noemt hij goed. Hij keert zich tegen het idee dat de Thora in staat is om ons betere mensen te maken.

b) Voor Jood en heiden hetzelfde

Daarna herhaalt Paulus opnieuw de cynische vraag die zijn Joodse critici hem mogelijk voorlegden: "Zullen wij zondigen, omdat wij niet onder de wet maar onder de genade zijn?" (Rom. 6.15). Zijn antwoord is hetzelfde als in Rom. 6:2: "Volstrekt niet!"

In Rom. 6:16-23 spreekt Paulus opnieuw zowel Joden als heidenen in de gemeente aan. Ook hier maakt hij geen enkel onderscheid tussen beide groepen als het gaat om hun leven vóór Christus. Het is daarom interessant om de kenmerken van hun bestaan vóór en na hun bekering naast elkaar te zetten. Voor zowel Joden als heidenen gold vóór hun bekering het volgende:

Voor hun bekering tot Christus:

- Slaven van de zonde (Rom. 6.16-18,20)
- Ten dienste van de onreinheid (Rom. 6.19)
- Ten dienste van de wetteloosheid (Rom. 6.19)
- Vrij van de gerechtigheid (Rom. 6.20)
- Schaamte als vrucht van hun leven (Rom. 6.21)
- De dood als loon (Rom. 6.16,21,23)

Paulus spreekt in dit hoofdstuk de gehele gemeente aan. Deze uitspraken gelden daarom zowel voor Joden als voor heidenen zonder Christus. Na hun bekering geldt voor beiden het volgende:

- Slaven van de gehoorzaamheid, tot gerechtigheid (Rom. 6.17)
- Van harte gehoorzaam aan het overgeleverde onderricht (Rom. 6.17)
- Vrijgemaakt van de zonde (Rom. 6.18,22)
- Ten dienste van God gekomen (Rom. 6.22)
- Tot vrucht: heiliging (Rom. 6.22)
- Als einde: het eeuwige leven (Rom. 6.22-23)

Een paar gedachten nog over Rom. 6.19-22. Paulus zegt hier dat zijn lezers vroeger hun leden - hun lichaam, zichzelf - beschikbaar stelden ten dienst van wetteloosheid en zonde. Nu moeten ze zich ten dienste stellen van de gerechtigheid. Paulus roept hen op die keuze ook daadwerkelijk te maken, en dat moeten ze vervolgen ook uitvoeren. Voorheen konden ze dit niet, want ze waren slaven van de zonde, en dat mondde uit in de dood. Nu zijn ze van die zonde vrijgemaakt, zegt Paulus.

Paulus noemt de Heilige Geest in Rom. 6 niet expliciet, maar ik vermoed dat hij hier wel daarop doelt. In Rom. 5:5 heeft hij immers al gezegd dat Gods liefde door de Heilige Geest in de harten van de gelovigen is uitgestort. Dat sluit bovendien nauw aan bij de oudtestamentische beloften van innerlijke vernieuwing door de Geest als God Zijn volk zal herstellen. Dit is door Christus daadwerkelijk gebeurd. De volgelingen van Jezus zijn daarom dienstbaar aan God geworden, wat als uitkomst hun heiliging heeft, en als klapstuk, eeuwig leven.

Joden zocht vroeger hun heiliging in tot mislukken gedoemde pogingen om de Thora te vervullen. Je wordt pas een nieuw mens als je eerst van binnen vernieuwd bent. Door de gave van de Geest is dit gebeurd in de volgelingen van Jezus. at maakt hen geen betere mensen., maar ze zijn nu (beter)

in staat rechtvaardig te leven. Dat dit niet vanzelf gaat is precies waarom Paulus zo de nadruk legt op de noodzaak je leven ten dienste van de gerechtigheid te stellen. Dat gaat niet vanzelf.

Joodse gelovigen in Rome zouden wellicht kunnen denken dat Paulus zich in dit hoofdstuk vooral richt tot de gelovigen uit de heidenen; zij waren immers vóór hun bekering dood en verloren. Paulus maakt echter duidelijk dat zijn woorden evenzeer gelden voor gelovigen uit het Jodendom. Dat blijkt des te meer uit Rom. 7:1, waar hij expliciet zegt dat hij spreekt tot mensen die de wet kennen, dus tot Joodse volgelingen van Jezus.

In dit hoofdstuk komen we het Griekse woord voor 'allen' (*pas*) en de vervoegingen daarvan niet tegen. Wel vinden we driemaal het woord *houtōs* ('zo', 'aldus'), namelijk in Rom. 6.4, 11 en 19. In de HSV is dit vertaald met: "zo ook u", "zo moet het ook voor u vaststaan" en "stel zo nu uw leden beschikbaar".